

Ekim : Aralık 1948 aylarına ait Sayıştay raporuna dair

(Resmî Gazete ile ilâm : 26 . XI . 1949 - Sayı : 7364)

No.
1655

Ekim : Aralık 1948 aylarına ait işlemler hakkında Sayıştayca hazırlanmış olan rapor üzerine Sayıştay Komisyonu tarafından yazılan aşağıdaki rapor tasvip edilmiştir. (Cilt : 16 - Sayfa : 223 ve Cilt : 21 - Sayfa : 29, 109)

18 Kasım 1949

Sayıştayın mütalâası

1. — Sayıştay Birinci Şubesinden verilen müzekkerede :

Bayındırlık Bakanlığınca, Bakanlık teşkilât ve vazifeleri hakkındaki 3611 sayılı Kanunun 24 ncü maddesine dayanılarak merkez veya iller kadrosuna dâhil memurların kadrolarının nakli suretiyle istenilen yerlerde çalıştırılması mümkün olduğu halde bu madde hükmünden faydalanılmıyarak merkeze ait bâzı mühendis ve fen memurlarının illerde ve illere ait olanların da merkezde ikamet yevmiyesi verilmek suretiyle uzun müddet istihdam edilmekte olduğu bu memurlara verilmek istenilen ikamet yevmiyelerine ait verile emirleri münasebetiyle anlaşılması ve keyfiyeti istihdamda bir kanunsuzluk bulunmamakla beraber Genel Kurulun 7 . XII . 1944 tarihli temenniyatına aykırı bulunmuş olduğundan mürsel verile emirlerinin vizesinde tereddüt ediliği bildirilmiş olmakla bu hususta Sayıştay Birinci Dairesince yapılan görüşme sonucunda :

İfası her hangi bir Bakanlığın vazifesi menasına dâhil bulunan bir iş için orada teşkilât bulunmaması halinde veya hususi surette me-

Sayıştay Komisyonu raporu

Ekim - Aralık 1948 aylarına ait olup Sayıştay Başkanlığının 14 . II . 1949 tarihli ve 293465/299 sayılı tezkeresi ile gönderilen 3 aylık rapor Komisyonumuzca tetkik olundu. Raporun fıkralarına karşılık olarak ittihaz kılınan kararlar hizasında gösterilmiştir.

1. — Teşkilât Knunu ve memur kadroları bakanlıkların merkez ve taşrada yapacağı hizmetlere göre tertip edilmiş ve bâzı bakanlıkların zaman zaman ve yer yer artan işleri için de kadrosiyle beraber memurların bir mahalden diğer mahalle nakillerine yetki vermiştir. Nitekim 3611 numaralı Kanunun 24 ncü maddesinde: «Nafia Vekâleti - Bayındırlık Bakanlığı - merkez ve taşra teşkilâtında maaş veya ücretle istihdam etmekte olduğu her hangi bir memur veya müstahdemi ifası vekâlete (Bakanlığa) ait bir iş için orada vekâlet teşkilâtı ve münhal vazife bulunup bulunmaması ile mukayyet olmaksızın kadroda gösterilen tahsisatiyle merkez ve taşrada dilediği yerde kullanabilir.»

Denilmek suretiyle bu Bakanlığa da geniş bir salâhiyet tanımıştır ki, bu yetki Bakanlık işlerinin süratle görülmesini ve kadro darlığı gibi mazeretlerin önlenmesini kolladığı kadar tasarrufu da temine mâtuftur.

Geçici memurluk tâbiri malî terimlerimizde senenin birkaç ayı veya bir iki mevsimine münhasır işler hakkında olup yıllarca devam edecek ve mahallî memurlar vasıtasıyla başarılamıya-

mur izamını istilzam edecek mahiyette zuhur eden işler için bir yerden diğer bir yere geçici görevle memur izamı alâkalı Bakanlık veya dairenin takdirine bağlı olmak itibarıyla buralara gönderilecek memurlara bütçelerle verilen ödeneklere istinaden kanuni miktarları dâhilinde yevmiye itası mümkün olup işbu izam ve istihdam keyfiyetinde mevcut mevzuata aykırı bir cihet bulunmadığından müzekkerede adları geçen zevata ait harcırah yevmiyelerinin genel kurulun 7 . XII . 1944 tarihli kararına istinaden vizesi muvafık olacağıının birinci şubeye tebliği .

Ancak ; gerek Harcırah Kararnamesinde gerek devair bütçelerine bu işler için konulan ödeneklere ait tertiplerde daima muvakkat vazife ve memuriyet veya geçici görev tâbir ve unvanları kullanılmış bulunduğu cihetle her hangi bir memurun kadrosu itibarıyla bağlı bulunduğu yerden başka bir yere gönderilmesi hususunun her halde muvakkat mahiyette ve muvakkat bir iş müstenit ve munhasır olması lâzımgelip bunun dışında bilfarz her hangi bir dairenin İstanbul'daki daimî mahiyette bir hizmetin esasen bütün Devlet dairelerine mevdu vazifeler itibarıyla hazırlanmış olan teşkilât kadroları vasıtasıyla görülmesi icabeder .

Bundan başka hemen her bakanlık teşkilât kanununda olduğu veçhile Bayındırlık Bakanlığının Teşkilât ve Vazifeleri hakkındaki 3611 sayılı Kanununun 24 ncü maddesinde (Nafia Vekâleti merkez ve taşra teşkilâtında maaş veya ücretle istihdam etmekte olduğu her hangi bir memur veya müstahdemî ifası vekâlete ait bir iş için orada vekâlet teşkilâtı ve münhal vazife bulunup bulunmaması ile mukayyet olmaksızın kadroda gösterilen tahsisatiyle merkez ve taşrada dilediği yerde kullanabilir) denilmek suretiyle bakanlığa geniş bir yetki verilmiş olup kanun vâzınca böyle bir yetkinin tanınmasında bakanlığa ait işlerin daha süratle ifası için kadro darlığı ve saire gibi mazeretlerin önlenmesi maksadı olduğu kadar Bayındırlık işlerinin icabettirdiği ihtisas elemanlarının merkez veya taşra kadrosuna bağlı olup olmadıkları nazara alınmıyarak istenilen yerlerde istihdamı suretiyle bu gibilere verilmek gereken harcırah ve yevmiyelerden âzami surette tasarruf yapılması gayesinin istihdaf edilmiş olduğu anlaşılmiş ve bakanlıkça görülen lüzum üzerine her hangi bir mahalle izam edilip orada uzun müddet vazife

cek işler için geçici memur göndermekten ise yukarıda zikri geçen 3611 numaralı Kanununun 24 ncü maddesinin tatbiki hakkındaki Sayıştayın düşüncesi ve hilâfî muameleler hakkında ittihaz edeceği ret kararları kanunun maksat ve ruhuna uygun görülmüştür .

gördürülmesi zaruri bulunan memurların bu hükme müsteniden kadrolarının nakli suretiyle orada istihdamları icabeylediği halde bu hükümden faydalanılmıyarak bu gibilerin göreceklere işlere muvakkat vazife mahiyeti verilmesi suretiyle bir kaç yıl müddetle yevmiye ita edilmesi doğru görülmemiş ve nitekim 1944 yılında Bayındırlık Bakanlığınca aynı suretle istihdam edilerek uzun müddet yevmiye verilmiş olan bir memurun durumu münasebetiyle keyfiyet genel kurulca ittihaz olunan 7 . 12 . 1944 tarihli karar üzerine 20 . 12 . 1944 tarihli ve 229747/3166 sayılı tezkere ile Bayındırlık Bakanlığınca iş'ar kılınmış olduğu halde müşarünileyh Bakanlıkça bu hususa yine riayet edilmemekte olduğu anlaşılmıştır.

Denetçi tarafından yapılan istizaha dairesince verilen cevapta : Müzekkerede adları geçen zevattan yalnız ikisine temas edilerek bunların Trabzon ve Antalya'ya Bakanlığın muvafakati ile ve geçici vazife ile gönderilmiş oldukları beyan edilmekte olup bu iki zatın yüksek mühendis olmaları ve liman inşaatı gibi mühim işleri kontrol etmeleri ve bu kabîl fen ve ihtisas adamlarının her zaman temini mümkün olamayacağı mülâhazasıyla bunların idareye bağlı kalmalarını teminen kendilerine yevmiye itası cihetinin ihtiyar edilmiş olduğu düşünülse bile ekserisi fen memuru ve desinatör gibi ikinci derecede fen adamları olan diğer memurların merkezde 1944 yılından beri çalıştırılıp yevmiye aldıkları anlaşılmış ve Bakanlık teşkilâtında hiçte mühim bir ihtisas mevkii sayılamıyacak olan bu işleri ifa edecek birçok elaman mevcut olması tabii bulunmuş olduğundan bunların 3-4 yıla yakın bir zamandan beri geçici memuriyetle merkezde çalıştırılmaları kanun vâzının asla tecviz etmeyeceği bir hareket olmak icabeder.

Bu itibarla Bayındırlık Bakanlığınca kanunun tatbikatında geniş hareket edilmek ve 3611 sayılı Kanunla verilen yetki kullanılmamak suretiyle Devlet bütçesine Kamutayın üzerinde hassasiyetle durduğu büyük masraflar tahmil edilmiş olduğu kanaatine varılmış ve genel kurulca ittihaz olunduğu yukarıda zikrolunan kararlar ikaz edilmiş olmasına rağmen müşarünileyh Bakanlıkça fazla masraf ihtiyarını intaç ve istilzam eden bu kabîl işlemlere son verilmiyeceği anlaşılmış olmakla keyfiyetin Genel Muhasebe Kanununun 76 ncı maddesinin son fıkrasına

tevfikan 3 aylık raporla Yüce Meclisin ıttılama arzı uygun olacağına karar verilmiştir.

Bu hususta Bayındırlık Bakanlığına yazılan tezkereye alınan cevap üzerine keyfiyet Genel Kurulun 4 . X . 1948 tarihli toplantısında görüşülerek sonuçta :

Cereyanı halden ve bu konu münasebeyle Birinci Dairece ittihaz olunan kararda ile ri sürülen sebep ve düşüncelerden bahsile keyfiyetin 3 aylık raporlarla doğrudan doğruya Büyük Millet Meclisine arzının uygun olacağına karar verilmiştir.

Tarihi	Sayısı	Cinsi	Muhtevası			Dairesi
			Lira	K.	Bölümü	
16 . VI . 1948	1481	Verile emri	697	00	587	Millî Eğitim Bakanlığ.

2. — Millî Eğitim Bakanlığı Saymanlık Müdürlüğünce düzenlenerek vizesi için Sayıştay'a gönderilen yukarda tarih ve sayısı ile muhtevası yazılı verile emrinin incelenmesinde :

24 . V . 1948 tarihinde Bakanlık hesabına okuyan öğrenciler arasına ithal olunan Belîğ Berköz'ün Devlet hesabına alınma işlemi İsviçre'de bulunduğu sırada 10 . X . 1946 tarihinde başladığı ifade olunmakta ise de; adı geçene Devlet hesabına alınmazdan evvel yaptığı seyahatler için yol masrafı ödenmek istenildiği anlaşılmiş olmakla bu hususta dairesinden alınan malûmat üzerine yapılan görüşme sonucuda :

İsviçre'de kendi hesabına tahsilde iken 1416 sayılı Kanununun 20 nci maddesine göre Devlet hesabına alınmasını isteyen Belîğ Berköz Talebe müfettişliğince 10 . X . 1946 gün ve 7995 sayılı yazı ile inha edilmiş ise de; muamelenin tekemmül ve Devlet hesabına alınması 24 . V . 1948 gününde Bakanlığın mucibine iktiran etmiş olup mumaileyh, bu muamelenin intacından evvel İsviçre'deki tahsilini bitirerek kendiliğinden Amerika'ya gitmiş ve Devlet hesabına alınması hakkındaki mucibin tarihi olan 24 . V . 1948 de Amerika'nın Pittsburg Üniversitesinde kimya mühendisliği doktorası yapmakta bulunmuş olduğundan henüz Devlet hesabına alınmadan kendi hesabına doktora yapmak üzere Amerika'ya gittiği ve Amerika'da bulunduğu sırada Devlet hesabına alındığı cihetle ödenmek istenilen İsviçre - Amerika yolluğunun kabul ve vizesi mümkün görülemediğinden

2 — İsviçre'de kendi hesabına tahsilde bulunan öğrenci Belîğ Berköz'ün her ne kadar Devlet hesabına alınması 10 . X . 1946 tarihinde Talebe Müfettişi tarafından inha edilmiş ise de, kendisinin Devlet hesabına alınması ancak 24 . V . 1948 tarihinde Başkanlıkça onanmış ve mumaileyh bu tarihten çok evvel Amerika'ya giderek Pittsburg Ünivesitesinde doktorasını yapmakta bulunmuş olmasına göre Devlete maledilmeden evvele ait İsviçre - Amerika harcırahının Sayıştayca da mütalâa edildiği gibi makable izafeten kabulü uygun olamayacağından ret kararı yerinde görülmüştür.

bahse konu verile emrinin reddine karar verilmiş olduğundan keyfiyet bu hususta düzenlenen takrir ile Millî Eğitim Bakanlığına bildirilmiştir.

Bakanlığın cevabi yazısında; bâzı esbap serdi ile keyfiyetin bir defa da Sayıştay genel kurulunca görüşülmesi istenilmiştir.

Keyfiyet Genel Kurulun 4 . X . 1948 tarihindeki toplantısında görüşülerek sonuçta:

Verile emrine bağlı belgeler münderacatına nazaran gerçi bahis konusu öğrenci Belîğ Berköz'ün İsviçre'de kendi hesabına tahsilde bulunduğu sırada 1416 sayılı Kanununun 20 nci maddesi hükmüne tevfikân Devlet hesabına alınmasını istemiş ve öğrenci müfettişliğince 10 . X . 1946 tarih ve 7995 sayılı yazı ile teklifte bulunulmuş ise de, bu hususta yapılan yazışmalar dolayısıyla Devlet hesabına alınma muamelesinin ancak 24 . V 1948 tarihinde Bakanlığın mucibine iktiran etmiş bulunduğu ve halbuki kendisi bu tarihten önce İsviçre'deki tahsilini ikmal ederek kendiliğinden Amerika'ya gitmiş olduğu anlaşıldığından bu durum karşısında kendisine verilmek istenilen İsviçre - Amerika yolluğunun kabulüne kanuni imkân görülemediği ve gerek Millî Eğitim Bakanlığının sözü edilen tezkeresinde, gerek babası tarafından adı geçen bakanlık yüksek tedarisat genel müdürlüğüne hitaben yazılıp bir örneği gönderilen dilekçede; ret muamelesinin tadilini icap ettirecek kanuni bir sebep de dermeyan kılınmamış olduğundan Sayıştayca başkaca yapılacak bir muamele bulunmadığının cevaben adı geçen bakanlığa bildirilmesine karar verildiğinden keyfiyet Millî Eğitim Bakanlığına arz olunmuştur.

Tarihi	Sayısı	Cinsi	Muhtevası			
			Lira	K.	Bölümü	Dairesi
3 . VIII . 1948	2269	Verile emri	35	70	264/1	Millî Savunma B.
»	2270	»	130	00	»	»

3. — Millî Savunma Bakanlığı Saymanlık Müdürlüğüne düzenlenerek vizesi için Sayıştaya gönderilen yukarıda tarih ve sayıları ile muhteviyatı yazılı verile emirlerinin incelenmesinde.

Kayseri'de bulunan 27 numaralı Teftiş Kurulunda, çalışmak ve noksan malzeme üzerinde icra edilecek inceleme ve teftişlerin mevcut tali-

3. — Millî Savunma Bakanlığı görevli 4 ncü sınıf muamele memuru Salâhattin Heves'in Teftiş Kurulu meyanına alındığına dair bir muamele sepketmemiş olduğu halde 15 gün müddetle Kayseri'deki 27 numaralı Teftiş Kuruluna memuren gönderilmiş olması geçici memurluk demek olduğuna göre müfettişler gibi kendisine 999 No. 1

mat esaslarına uygun olarak yürümesini sağlamak maksadiyle 4 ncü Şubede görevli 6 ncı sınıf muamelât memuru Salâhattin Heves'in mezkûr mahalle 15 gün müddetle müfettiş muavini olarak gönderildiği ve müfettişler gibi yolluk ve yevmiye hesaplandığı görülmüş ve bu bapta dairesinden alınan malûmat üzerine Sayıştay 4 ncü dairesince yapılan görüşme sonucunda :

Adı geçenin memuriyet unvanı müfettiş olmayıp muamelât memuru bulunduğu ve dairesinin cevabında da müfettişliğe tâyin edildiğine dair bir açıklama mevcut olmadığı cihetle muamele memuru unvanını muhafaza etmekte bulunan mumaileyhe 999 sayılı Kanun hükümlerine göre müfettişler gibi yolluk verilmesine imkân görülemediği gerçi Bütçe Encümeninden musad-dak kadroda müfettiş muavini olarak çalıştırılacak hesap ve muamelât memurları gösterilmekte ise de bunların dereceleri 2 ncı ve 3 ncü sınıf olarak tasrih edilmiş olup müfettiş unvanı ve yolluğu alacaklarına dair de bir kayda raslanmadığı cihetle haliyle kabul ve vizesi mümkün görülemiyen işbu verile emirlerinin reddine karar verilmiş olmakla keyfiyet bu hususta düzenlenen tahrir ile Millî Savunma Bakanlığına bildirilmişti.

Bakanlığın cevabi yazısında bâzı esbap serdiyle durumun bir kere de Genel Kurulca incelenerek ona göre gereken kararın verilmesi istenilmiş olduğundan keyfiyet Genel Kurulun 5 . X . 1948 tarihindeki toplantısında görüşülerek sonuçta :

Kayseri'deki 27 numaralı Teftiş Kuruluna 15 gün müddetle memuren izam kılınan 4 ncü Şubede 6 ncı sınıf muamele memuru Salâhattin Heves'in müfettiş ve müfettiş muavinlerinin harcırâhı hakkındaki 999 numaralı Kanun hükmüne tevfikân tahakkuk ettirilen harcırâhının kabulüne imkân görülemediğine dair 4 ncü Dairece ittihaz olunan kararda ileri sürülen sebep ve düşünceler mevzuata uygun bulunmuş ve Millî Savunma Bakanlığının sözü edilen tezkeresinde bu hususta verilen izahat ve ileri sürülen gerekçeler ret muamelesinin tadilini müstelzim görülememiş olmakla adı geçen Bakanlığa o suretle cevap verilmesine ve gönderilen verile emrinin iadesine karar verildiğinden keyfiyet Millî Savunma Bakanlığına arz olunmuştur.

Kanun gereğince harcırâh verilmesini icap ettirmeyeceğinden Sayıştayca verilen karar yerinde görülmüştür.

Tarihi	Sayısı	Cinsi	Muhtevası			Dairesi
			Lira	K.	Bölümü	
21 . V . 1948	338	Verile emri	713	76	17/2	Orman Ge. Müdürlüğü
21 . V . 1948	340	Verile emri	965	00	17/2	Orman Ge. Müdürlüğü

4. — Orman Genel Müdürlüğü Saymanlık Müdürlüğüne düzenlenerek vizesi için Sayıştaya gönderilen yukarda tarih ve sayısı ile muhteviyatı yazılı verile emirlerinin incelenmesinde :

1948 yılı Bütçesinin «R» cetvelinde 17 nei bölümden mutfak levazımı alınacağına dair bir sarahat mevcut olmadığı halde Orman Amenajman heyetleri için yemek tenceresi, tepsi, kevgir, tava, karavana ve saire gibi levazım mubayaa olunarak bedelinin 17/2 nei amenajman masrafları tertibinden ödenmek istenildiği görülmüş olmakla bu bapta dairesinden alınan malumat üzerine Sayıştay 4 neu Dairesince yapılan görüşme sonucunda Orman Genel Müdürlüğü 1948 yılı Bütçe Kanununun 9 neu maddesinde (2 . VI . 1929 gün ve 1508 sayılı Kanun gereğince amenajman ve ağaçlandırma işlerinde çalışacaklara verilecek gündelik tazminat başmühendisler için 350 başmühendis yardımcılarını için 300 mühendis ve mühendis yardımcılarını için 250 kuruştur) denilmekte olup bu hükme müsteniden amenajman işlerinde çalışanlara çalıştıkları günler için maaşlarından maada ayrıca yukarda gösterilen gündelik tazminat verilmekte olduğu ve «R» cetvelinde şahsi ihtiyaçların teminine yarıyacak bu gibi levazımın 17 nei bölümden satın alınacağına dair bir açıklama da bulunmadığı eihetle kabul ve vizesi mümkün görülemeyen bahse konu masrafa ait verile emirlerinin reddine karar verilmiş olmakla keyfiyet bu hususta düzenlenen takrir ile Orman Genel Müdürlüğüne bildirilmişti.

Orman Genel Müdürlüğünden cevaben alınan tezkerede bazı esbap serdiyle keyfiyetin bir kere de Genel Kurulca tetkiki istenilmiş olduğundan keyfiyet Genel Kurulun 5 . X . 1948 tarihindeki toplantısında görüşülerek sonuçta :

Orman Genel Müdürlüğü Bütçesinin 17 nei teknik hizmetler giderleri bölümüne konulan ödeneğin sarf şekli hakkında bütçeye bağlı (R) cetvelinde mevcut izahat Orman Amenajman gruplarının idari ve büro masraflarına mütallik bulunmuş olup bu arada memurların şahsi

4. — Orman amenajman işlerinde çalıştırılan memurların görevlerini ifa esnasında muhtaç oldukları mutfak eşyasının amenejman tertibinden ödenmesi Sayıştayca içtihadada mütehammil görülerek deruhdei mesuliyet edilmesi üzerine vize edilmiştir. Komisyonumuzca yapılan inceleme bu masrafların öteden beri aynı tertiplerden ödendiği ve daha evvelki senelere ait bütçe formüllerinde bu sarahatin mevcut ve ormanlarda çalışan memurların mevzuubahis eşya ve levazım şahıslarına ait olmayıp vekâlete ait bulunduğu ve bununla beraber işin kamulaştırılacağı bakan tarafından ifade olunmakla Divanca yapılan vize yerinde görülmüştür.

ihtiyaçlarıyla ilgili mutfak levazımının bu teripten verileceğine dair bir kayıt ve işarete raslanamadığı ve memurların şahsi ihtiyaçlarını temine mâtuf eşya ve levazımın mubayaa olunabilmesi kanuni mezuniyetle mümkün bulunduğu ve Genel Müdürlüğün sözü edilen tezkeresinde bu hususta ileri sürülen sebep ve düşüncenin ise ret önergesine esas olan 4 ncü Daire kararının tadilini müstelzim bulunmadığı cihetle mubayaa olunan bahis konusu matbah levazımının kabulüne imkân görülemediğine karar verilmiş ve bu karar Orman Genel Müdürlüğüne tebliğ edilmiştir.

Bu hususta Tarım Bakanlığında alınan tezkerede: Yapılan mubayaatın mevzuata uygun bulunduğu bakanlıkça kanaat getirilmiş olduğundan bahisle Genel Muhasebe Kanununun 76 ncı maddesi gereğince mesuliyet deruhde edildiği ve keyfiyetin yeniden tetkik olunarak verile emirlerinin vizesi beyan edilmiştir.

Keyfiyet Genel Kurulun 22 . X . 1948 tarihli toplantısında görüşülerek sonuçta :

Meselenin içtihadı mütehammil hususattan bulunması itibariyle bu hususta Sayıştayca imtinada ısrar edilecek mahiyet görülememesine binanen bu bapta verile emrinin vizesi için birinci şubeye tevdiine ve ancak diğer dairelerde emsali masrafların ihtiyar edilmesi cihetine gidilmemesini ve işin tedvin yolu ile bir şekle bağlanmasını temin için cereyanı halden bahsile keyfiyetin üç aylık raporlarla Büyük Millet Meclisine arzına karar verildiğinden mezkûr mubayaata ait verile emirleri vize edilmiş ve keyfiyet Tarım Bakanlığına da arz olunmuştur.

Tarihi	Sayısı	Cinsi	Muhtevası			Dairesi
			Lira	K.	Bölümü	
2 . XII . 1948	1469	Verile emri	355	45	331/1	İçişleri Bakanlığı

5. — İçişleri Bakanlığı Saymanlık Müdürlüğüne düzenlenerek vizesi için gönderilen yukarıda tarih ve sayısı ile muhtevası yazılı verile emrinin incelenmesinde:

Siiird Valisi iken 22 . V . 1947 tarihinde Bakanlar Kurulu kararıyla tekaüde sevk olunup bu tarihten itibaren en çok 6 ay içerisinde müracaatla harcairah itası talebinde bulunması gerekirken ancak 25 . 10 . 1948 tarihinde müracaat eylemiş olan Naci Kıcıman'a son memuriyet

5. — Bu hususta Sayıştayca ittihaz olunan karar yerinde görülmüştü.

mahalli olan Siird'ten ihtiyari ikamet eylediği Ankara'ya kadar zat ve aile harciraıı verilmesinin 829 sayılı Kanunun birinci maddesi hükümüne nazaran mümkün olamayacağı hakkında Bakanlık Saymanlık Müdürlüğüne ileri sürülen mütalâa üzerine mumaileyhin Bakanlığa vermiş olduğu 12 . 11 . 1948 tarihli ikinci dilekçe ile tekaüde sevki kararının iptali yolunda açmış olduğu idari dâvanın Danıştayca 19.6.1948 tarihinde karara bağlandığını ve bu kararın 13 . 9 . 1948 tarihinde kendisine tebliğ edilmiş ve 25 . 10 . 1948 tarihinde harciraıı itası talebinde bulunmuş olduğuna göre harciraıı talebi için 829 sayılı Kanunla tâyin edilen 6 aylık müruruzaman müddetinin 13 . 9 . 1948 tarihinden başlaması lâzümgeleceğini iddia eylemiş olmasından Bakanlık Hukuk Müşavirliğinin mütalâası veçhile hâdisenin Sayıştayca bir karara bağlanmasını teminen mezkûr harciraıı için tahakkuk evrakı tanzim ve verile emrine rapten Sayıştaya irsal kılındığı anlaşılmıştır.

İşin gereği Sayıştay Birinci Dairesince incelenerek sonuçta :

İdari makamlarca ittihaz olunan kararlara karşı alâkahları tarafından itirazla Danıştay nezdinde dâva açılması, bu kararların dâva neticesine kadar infaz edilmemesini icap ettirmeyeceği gibi 1683 sayılı Kanunun 3 neü maddesinin son fıkrasında ; tekaüt muamelesinin, mülki memurlar hakkında mensup oldukları bakanlığın tasdiki ile yapılacağı tasrih edilmiş olduğuna göre Bakanlar Kurulu kararından sonra muamele sahibinin fiilen mütekaıt telâkiki ve binaenaleyh 829 sayılı Kanunun birinci maddesiyle takyit edilmiş olan 6 aylık müddetin mebdei bu kararın tarihi addedilmek lâzümgelmele beraber, bir taraftan emekliye ayrılmasının kanuna aykırı olduğundan bahisle dâva açmış olan bir kimsenin diğer taraftan kendisini mütekaıt addiyle harciraıı talep etmesi, tekaüde sevki hakkındaki karara inkiyat etmiş olduğu suretinde bir telâkkiye yol açmış olacağı endişesiyle harciraıı itasına ait talebini, dâva neticesine talik etmesinde bir zaruret ve bu sebepten dolayı istihkak sahibi zat haklı gibi görünmekte ise de ; 829 sayılı Kanunun birinci maddesinde (tekaüdünü istida eden veya tekaüde sevkolunan..) diye mutlak bir ifade kullanılmış ve yukarda da işaret edildiği veçhile Bakanlar Kurulu kararı üzerine bu zatın

tekaüde sevki fiilen tekevvün etmiş olduğu cihetle artık bu işin kesinleşmiş olup olmadığını nazara almaması ve dâva neticesini beklemiyerek bir taraftan harciraahı talep etmesi hiç olmazsa, mezkûr kanunun koyduğu 6 aylık sürenin mahfuziyetini teminen keyfiyetten bahsile alâkalı makamlara emsali veçhile müracaatta bulunması mümkündür.

829 sayılı Kanunun aynı maddesi, 6 aylık müddet zarfında harciraah talep edememek esbabı mucibesini, hastalık ve emsali mazeretlere munhasır kılmış olup yapılan işlemin iptali hakkında dâva açılmış olmasının bu mazeretlerden addi mümkün olmayacağı da aşikârdır.

Bu itibarla, yukarıda zikrolunan mucip sebeplere binaen adı geçene harciraah itası kanuna uygun bulunmadığından haliyle kabul ve vizesi mümkün görülemiyen bahse konu verile emrinin reddine karar verildiğinden keyfiyen bu hususta düzenlenen tahrir ile İçişleri Bakanlığına arz edilmiş ve bu bapta şimdiye kadar İçişleri Bakanlığınca bir itirazda bulunulmamıştır.

Bitlis'in İnönü Mahallesiinde kayıtlı Mehmetoğlu Abdülaziz Karayıl ile Bursa'nın Yenişehir İlcesi Kurtuluş Mahallesiinde kayıtlı Alioğlu Şevket Ödemiş'in ölüm cezasına çarptırılmaları hakkında

(Resmî Gazete ile ilânı : 1 . XII . 1949 - Sayı : 7368)

No.
1656

11 nci İstihkâm Taburunun Taşağül müfrezesi erlerinden Feridun Heparlı'yı öldürmekten suçlu, 11 nci İstihkâm Taburu 11 nci Bölüğünün Taşağül müfrezesi erlerinden olup Bitlis'in İnönü mahallesiinde kayıtlı 1320 doğumlu Mehmetoğlu Abdülaziz Karayıl ile yine 11 nci İstihkâm Taburu 11 nci Bölüğünün Taşağül müfrezesi erlerinden olup Bursa'nın Yenişehir İlcesi Kurtuluş mahallesiinde kayıtlı 1332 doğumlu Alioğlu Şevket Ödemiş'in ölüm cezasına çarptırılmaları hakkında Bolayır 69 ncu Tümen Askerî Mahkemesinden verilen ve Askerî Yargıtay Birinci Ceza Dairesinden çıkan 9 Temmuz 1948 tarih ve 1251 esas, 2055 karar sayılı ilâm ile onanmış olan hükmün yerine getirilmesine Anayanın 26 nci maddesi hükmü uyarınca karar verilmiştir. (Cilt : 13 - Sayfa : 4 ve Cilt : 21 - Sayfa : 125, 176).

25 Kasım 1949